

skills, promotes self-expression and integration into society. The special role of the successful choice of means of theatrical activity, ensuring accessibility and motivation of children to joint creative activity is determined.

The importance of improving the professional skills of modern educators in the process of organizing theatrical activities is emphasized. The professional activity of educators requires not only professional knowledge (competence, methodological literacy, didactic abilities), but also special personal qualities that help to work effectively with preschool children (responsibility, patience and balance, empathy, respect for each participant in the educational process, organizational and acting skills).

Key words: *creativity, creativity of a preschool child, formation of creativity, artistic and creative competence, theatrical activity, tantamares, professional skills of the educator, professional and personal qualities of the teacher*

Стаття надійшла до редакції 31.03.2025 р.

УДК 378.04:005.095+005.73:34(73+477)

DOI [HTTPS://DOI.ORG/10.33989/2075-146X.2025.35.331138](https://doi.org/10.33989/2075-146X.2025.35.331138)

ЛЕСЯ ПЕТРЕНКО

ORCID: 0000-0002-7602-8005

ВАЛЕРІЯ ЗАХАРОВА

ORCID: 0009-0004-4078-2198

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТУ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ МАГІСТРІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В США ТА УКРАЇНІ

Розглянуто проблеми формування правової культури магістрів зі спеціальності «Публічне управління та адміністрування». Визначено поняття правової культури магістрів публічного управління. Проаналізовано підходи і методи, які сприяють формуванню правової культури майбутніх державних службовців в США та Україні, враховуючи потреби сучасного ринку та зміни в законодавчому регулюванні. Досліджено відмінності та спільні риси правової культури магістрів, роль правових знань й умінь у роботі, розглянуто особливості їх вивчення в освітньому процесі. Запропоновано шляхи формування правової культури магістрів державного управління в Україні.

Ключові слова: *правова освіта, правова культура, правове виховання, правова свідомість, державне управління, магістри публічного управління*

Постановка проблеми. Правова культура є складовою частиною загальної культури суспільства і відіграє важливу роль у формуванні правосвідомості та правових норм. Вона охоплює сукупність правових знань, цінностей, установок та моделей поведінки, які формують відношення до права як соціального інституту. Важливо зазначити, що правова культура не обмежується лише сферою юриспруденції. Вона впливає на різні галузі знань і діяльності, включаючи освітню, наукову та професійну. Магістри публічного управління, як носії найвищого освітнього рівня, відіграють важливу роль у формуванні та розвитку правової культури суспільства. Дослідження змісту правової культури магістрів США та України дозволяє виявити як спільні, так і відмінні риси, що зумовлені історичним розвитком, національними традиціями та особливостями систем освіти в цих країнах.

Аналіз досліджень і публікацій, на які спирається автор. Проблематика правової підготовки майбутніх фахівців висвітлена в наукових працях багатьох вчених. Дослідженню правової культури присвячено чимало наукових праць вітчизняних та зарубіжних авторів. Теоретичні засади правової культури розглядаються у роботах І. Головченко, О. Данильяна, О. Петришина, В. Сальникова та інших. Питання формування правової культури у вищій школі висвітлюються у працях Н. Крестовської, О. Скакун, В. Федоренка та ін. Окремі аспекти правової культури магістрів США та України розглядаються в роботах Дж. Гардінера, Р. Летовіча, В. Андрущенко, В. Бахіна, В. Комарова та ін. Разом з тим, комплексних порівняльних досліджень правової культури магістрів публічного управління США та України поки що бракує, що зумовлює актуальність даної роботи.

Мета дослідження – розглянути педагогічні умови, за яких відбувалося формування змісту правової культури магістрів державного управління в США та України, виявити спільні та відмінні риси.

Методи дослідження – систематизація наукових джерел, термінологічний аналіз, порівняльний аналіз, узагальнення даних.

Виклад основного матеріалу дослідження. Правова культура в Україні перебуває на етапі становлення та трансформації, що зумовлено тривалим періодом перебування у складі тоталітарних режимів, які нехтували правовими цінностями та гідністю людини. Після здобуття незалежності розпочався складний процес формування нової правової системи, заснованої на демократичних принципах та повазі до прав і свобод громадян.

Структура правової культури охоплює правосвідомість, правові норми, правові відносини та правову діяльність. Значення правової культури для суспільства полягає у забезпеченні стабільності правової системи, розвитку правової свідомості громадян та підвищенні рівня правопорядку. Вплив правової культури на професійну діяльність державних службовців виявляється через їх здатність застосовувати правові знання на практиці, дотримуватись етичних норм та сприяти справедливості у суспільстві.

Для того, щоб схарактеризувати зміст сучасної американської та української правової культури магістрів публічного управління, важливо спочатку з'ясувати ключові поняття, які використовуються в цьому аналізі. Основними аналітичними інструментами сучасної компаративістики є такі категорії: правова освіта, правове виховання, правова культура, правова свідомість, правова діяльність, правові традиції та звичаї, державне управління, магістри публічного управління.

Правова освіта з педагогічної точки зору – це цілеспрямований процес навчання та виховання, спрямований на формування у здобувачів освіти правової свідомості, культури і компетентності, необхідних для повноцінного функціонування у правовому суспільстві.

З педагогічної перспективи правова освіта виконує такі ключові функції:

- 1) навчальну – забезпечує передачу базових знань про закони, права та обов'язки, а також принципи правової системи;
- 2) виховну – формує повагу до правових норм, закону і правопорядку, а також морально-етичні основи поведінки в суспільстві;
- 3) розвивальну – сприяє розвитку критичного мислення, здатності аналізувати правові ситуації та приймати обґрунтовані рішення;
- 4) практичну – дає навички застосування правових знань у реальних життєвих ситуаціях для захисту своїх прав і виконання обов'язків.

В закладах вищої освіти в педагогічному контексті правова освіта здійснюється через інтеграцію правових тем у навчальні програми, організацію спеціалізованих занять, рольових ігор, дискусій, правових конкурсів.

Необхідно зазначити, що правове виховання – це безперервний процес впливу на особистість, спрямований на формування правової культури, правосвідомості та законослухняної поведінки. Його головна мета полягає у забезпеченні людини необхідними правовими знаннями, вихованні поваги до законів та їхнього дотримання.

Дослідженням встановлено, що правова культура є багатоаспектним явищем, що відображає рівень правової свідомості та правової поведінки в суспільстві. Вона включає в себе знання та розуміння права, повагу до законів, готовність їх дотримуватися та захищати правові цінності (Чужикова, 2009).

Великий тлумачний словник сучасної української мови визначає правосвідомість як «сукупність правових поглядів людей, що відбивають їхню оцінку чинного права, існуючого суспільного і державного ладу, а також відповідність дій, учинків окремих громадян нормам права» (Бусел, 2005).

Правова діяльність охоплює сферу професійної діяльності юристів, державних службовців та інших фахівців, пов'язану з реалізацією правових норм та принципів.

Правові традиції та звичаї – це історично сформовані норми та правила поведінки, що відображають національні особливості правової культури. (Радкевич, 2020, с. 12).

Державне управління – це цілеспрямована діяльність органів виконавчої влади всіх рівнів (центральної, регіональної, місцевої) з реалізації державної політики, забезпечення виконання законів та нормативно-правових актів вжиття управлінських заходів для задоволення суспільних інтересів і надання публічних послуг населенню.

Магістри публічного управління – це фахівці, які отримали вищу освіту за спеціальністю, пов'язаною з організацією, керівництвом та реформуванням державних інституцій і систем публічного управління. Вони володіють знаннями, навичками та компетенціями, необхідними для ефективного управління державними органами, розробки й реалізації політики, а також для забезпечення функціонування публічних служб.

У ході наукового пошуку встановлено, що високий рівень правової культури є необхідною передумовою для успішної професійної діяльності магістрів різних спеціальностей. Для студентів юридичного профілю вона є основою їхньої фахової компетентності, передбачаючи глибоке знання законодавства, вміння його тлумачити та застосовувати, повагу до верховенства права та захист прав і

свобод громадян. Для магістрів інших спеціальностей, таких як державне управління, правова культура відіграє вкрай важливу роль у професійній діяльності, оскільки вона забезпечує належне виконання службових обов'язків, прийняття рішень відповідно до закону та етичних норм, а також сприяє підвищенню ефективності, забезпечує правомірну поведінку, формує повагу до права та правових цінностей у суспільстві, зміцненню довіри громадян до органів державної влади, є запорукою ефективного функціонування правової держави та верховенства права.

Отже, правова культура магістрів публічного управління є сукупністю їхніх правових знань, навичок застосування права, поважного ставлення до законодавства, усвідомлення важливості верховенства права та етичних цінностей, що забезпечують ефективну реалізацію державної політики, дотримання прав і свобод громадян на засадах законності та справедливості.

У процесі дослідження наукових джерел встановлено, що система підготовки магістрів публічного управління в Сполучених Штатах Америки має тривалу історію та вважається однією з найбільш престижних і високоякісних у світі. Ключовими навчальними закладами в цій сфері є провідні університети, такі як Гарвардський, Принстонський, Стенфордський, Єльський, а також спеціалізовані школи державної політики та державного управління при інших відомих університетах.

Після здобуття незалежності Сполучених Штатів Америки американська правова теорія та практика досягли значного прогресу, відбувся стрімкий відхід від колишньої британської правової традиції та активний пошук власного, самобутнього правового шляху розвитку, що відкрило шлях для незалежного розвитку права. Американські законодавці отримали унікальну можливість формувати власну правову доктрину, враховуючи особливості історичного розвитку та прагнення американського народу (Кравчук, 2004).

Правова культура магістрів США формувалася під впливом унікального поєднання історичних подій, культурних традицій та ідеологічних чинників, що визначили її особливості. Ідеї Просвітництва та принципи конституціоналізму, закладені в Декларації незалежності та Конституції США, стали фундаментом правової системи країни, проголосивши цінності свободи, рівності, народного суверенітету та обмеження влади держави. Традиції протестантизму та пуританства наголошували на особистій відповідальності, важливості праці, дотриманні моральних норм та цінності освіти, сприяючи формуванню поваги до закону та усвідомленню необхідності правової регламентації суспільного життя.

Молодь отримує базові знання про те, як працює політико-правова система країни, розглядаючи такі теми: «Як законопроект стає законом», «Процедури виборів», «Системи стримувань і противаг у політиці», «Конституція США», «Біль про права», відбувається поглиблене вивчення конституційних принципів, політичних інститутів, а також розгляд питань сутності права, політики та участі в політичному житті країни. Студенти аналізують роль громадян у формуванні законодавчої та виконавчої влади, значення виборчого процесу, механізми захисту прав і свобод людини. Такий системний підхід до правового навчання з ранніх років сприяє формуванню високої правової культури американського суспільства, розумінню важливості верховенства права, поваги до демократичних цінностей та інститутів. Ця основа забезпечує подальше зміцнення правової культури громадян на всіх етапах їхнього життя, у тому числі під час здобуття вищої освіти та професійної діяльності в державному секторі (Гетьман, Данильян, 2012).

Особливості системи вищої освіти та підготовки магістрів у США Система вищої освіти Сполучених Штатів Америки відрізняється високим ступенем децентралізації та автономії університетів. Кожен заклад вищої освіти самостійно розробляє освітні програми, навчальні плани та методи викладання. Це забезпечує значне різноманіття підходів до підготовки магістрів у різних галузях знань.

Магістерські програми в США можуть мати як академічну, так і професійну орієнтацію. Академічні програми зосереджені на поглибленому вивченні теоретичних основ певної дисципліни та підготовці до наукової кар'єри і продовження освіти на докторському рівні. Професійні програми спрямовані на формування практичних навичок та компетенцій, необхідних для успішної роботи в певній галузі.

Підготовка магістрів у США характеризується акцентом на розвитку критичного мислення, дослідницьких навичок, комунікативних здібностей та вмінь командної роботи. Особлива увага приділяється практичному застосуванню теоретичних знань через кейс-стаді, симуляції, проектну діяльність, стажування та інші форми навчання.

Особливістю формування правової культури майбутніх магістрів публічного управління в США є комплексний підхід, який органічно поєднує ґрунтовну теоретичну підготовку з практичним досвідом та формуванням професійних навичок. Навчальні програми включають детальне вивчення конституційного права, адміністративного права, законодавчого процесу, регуляторної політики, права інтелектуальної власності, екологічного права та інших галузей права, що мають безпосереднє відношення до діяльності державних службовців на різних рівнях влади.

Практична складова підготовки магістрів публічного управління в США відіграє вкрай важливу роль у формуванні їхньої правової культури. Під час навчання студенти обов'язково беруть участь у різноманітних практичних проєктах, стажуваннях у державних установах, симуляціях та кейсових

вправах, що дозволяє їм застосувати набуті знання на практиці, краще зрозуміти реалії державної служби та сформувати необхідні навички.

Приклади кращих практик формування правової культури магістрів публічного управління в США включають залучення практикуючих юристів, суддів, досвідчених державних службовців до викладання окремих курсів, проведення майстер-класів та тренінгів, що дозволяє студентам отримати цінні знання та поради безпосередньо від фахівців-практиків. Організація навчальних поїздок до судових установ, законодавчих органів, державних відомств та агентств для ознайомлення з їхньою роботою, структурою, процесами прийняття рішень тощо, допомагає майбутнім державним службовцям краще зрозуміти специфіку роботи різних гілок влади. Впровадження інноваційних методів навчання, таких як використання віртуальної реальності для моделювання різних ситуацій, з якими можуть зіткнутися державні службовці, проведення онлайн-симуляцій та ігор дозволяє покращити аналітичні та комунікативні навички.

Таким чином, система підготовки магістрів публічного управління в США приділяє велику увагу формуванню їхньої правової культури, що забезпечує: по-перше, високий рівень правових знань; по-друге, етичних цінностей; по-третє, практичних навичок та готовність ефективно виконувати свої обов'язки на державній службі в умовах складного правового середовища.

Правова культура магістрів публічного управління України формувалася під впливом складних історичних подій та культурних традицій, що визначили її особливості та відмінності від інших правових культур.

В умовах радянського тоталітарного режиму правова культура розвивалася в атмосфері обмеженої свободи слова, політичних репресій, відсутності незалежного правосуддя та дієвих механізмів захисту прав людини. Це призвело до формування в суспільстві скептичного ставлення до права, недовіри до державних інституцій та поширення правового нігілізму.

Водночас, у правовій культурі українців віддзеркалилися традиції козацького самоврядування, постулати Січового права, боротьба за національну самобутність та ідеали свободи, що знайшли своє втілення у періоди національно-визвольних змагань та в діяльності видатних українських політичних, культурних і наукових діячів.

Після здобуття Україною незалежності розпочався складний процес відродження та формування національної правової системи, заснованої на принципах верховенства права, демократії та поваги до прав людини. Цей процес супроводжувався активізацією громадянського суспільства, розвитком правозахисного руху, зміцненням академічних свобод у вищій школі та поступовим подоланням радянських стереотипів у ставленні до права (Ковбасюк, 2012).

Система підготовки магістрів публічного управління в Україні має свої особливості та відрізняється від моделі, прийнятої в США та інших розвинених країнах. Основними навчальними закладами, що готують фахівців з державного управління, є провідні університети, зокрема Національна академія державного управління при Президентові України, а також низка класичних та профільних університетів у різних регіонах країни, серед яких можна відзначити Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Львівський національний університет імені Івана Франка та інші.

У системі вищої освіти в Україні приділяється значна увага формуванню правової культури майбутніх фахівців різних галузей. Окрім вивчення базового курсу «Основи теорії держави і права», студенти опановують низку спеціалізованих дисциплін, факультативів та розділів навчальних курсів, безпосередньо пов'язаних з їхньою майбутньою професійною діяльністю. (Герасіна, 2012).

Формування правової культури майбутніх магістрів публічного управління в Україні передбачає вивчення як загальних правових дисциплін, так і спеціалізованих курсів, пов'язаних із державним управлінням та публічною службою. Зокрема, у навчальних програмах зазвичай присутні такі дисципліни, як конституційне право, адміністративне право, цивільне право, трудове право, а також курси, присвячені правовим засадам державного управління, адміністративним процедурам, публічній службі та державній політиці.

Водночас, слід відзначити, що в українській системі підготовки магістрів публічного управління обсяг практичної складової, як правило, є меншим порівняно з американською моделлю. Хоча деякі навчальні заклади намагаються впроваджувати елементи практичного навчання, такі як стажування в державних установах, проведення симуляцій та кейсових вправ, але ця практика ще не є систематичною.

Виклики у формуванні належної правової культури магістрів публічного управління в Україні пов'язані з низкою факторів, які потребують уваги та вирішення: по-перше, недостатній рівень практичної орієнтації навчальних програм. Нерідко навчання зосереджується на теоретичних аспектах права та державного управління, що призводить до розриву між здобутими знаннями та реаліями державної служби; по-друге, обмежені можливості для проходження стажувань та набуття практичного досвіду роботи в державних установах під час навчання. Така практика дозволяє студентам безпосередньо ознайомитися з процесами прийняття рішень, побудовою організаційної структури та специфікою роботи різних державних органів; по-третє, недостатня увага до питань етики та

формування цінностей державної служби, таких як чесність, неупередженість, прозорість, підзвітність та служіння суспільству; по-четверте, брак кваліфікованих викладачів-практиків, які мають безпосередній досвід роботи в органах державної влади та можуть поділитися реальними кейсами, прикладами та інсайтами з практичної діяльності. Більшість викладачів мають суто теоретичний бекграунд, що може знижувати практичну цінність навчання.

Важливо також забезпечити ефективну взаємодію між органами державної влади, академічними колами та громадянським суспільством у питаннях підвищення правової культури державних службовців. Громадські організації, експертні групи та незалежні аналітичні центри можуть відігравати роль неупереджених моніторів та консультантів, надаючи об'єктивну оцінку рівня правової культури в державному секторі та пропонуючи рекомендації щодо її вдосконалення.

Слід зазначити, що формування належної правової культури магістрів публічного управління є лише одним з елементів ширшого процесу реформування державної служби та вдосконалення системи державного управління в Україні. Ефективність цих зусиль значною мірою залежатиме від політичної волі та послідовності у реалізації комплексних реформ, спрямованих на забезпечення верховенства права, боротьбу з корупцією, підвищення прозорості та підзвітності органів державної влади.

Отже, підвищення рівня правової культури магістрів публічного управління є важливим кроком на шляху до побудови ефективної та відповідальної системи державного управління в Україні, яка б користувалася довірою та повагою з боку громадян. Це вимагає комплексного підходу, який охоплює вдосконалення навчальних програм, залучення практикуючих фахівців, розширення можливостей для практичного навчання, впровадження інноваційних методів викладання та формування належної корпоративної культури в державних органах.

Правова культура магістрів публічного управління у США та Україні має багато спільного. Перш за все, вони повинні мати глибокі знання про законодавчу базу, яка регулює державну службу та управління. Це включає розуміння конституційного права, адміністративного права, а також спеціалізованих галузей, таких як бюджетне та фінансове право. Знання цих законодавчих основ є фундаментом для розуміння і застосування права в практиці державного управління.

Ще однією важливою спільною рисою обох країн є захист прав людини. Магістри державного управління повинні знати про міжнародні та національні стандарти у цій сфері та вміти їх застосовувати на практиці. Це забезпечує, що державні службовці не лише виконують свої обов'язки, але й захищають права та свободи громадян.

Після призначення на посади магістри публічного управління в США зобов'язані неухильно дотримуватися кодексів етики, норм законодавства та забезпечувати підзвітність перед громадянами. Їх діяльність перебуває під пильним контролем інститутів громадянського суспільства та незалежних експертних центрів.

На противагу цьому, в Україні спостерігається недостатній рівень правової культури серед магістрів державного управління. Незважаючи на наявність певних правових дисциплін у навчальних програмах, випускники часто демонструють прогалини у знанні законодавчої бази, формальне ставлення до принципів верховенства права та низьку мотивацію до неухильного дотримання правових норм.

Після призначення на посади в органах влади магістри державного управління в Україні нерідко стикаються з випадками корупції, зловживання службовим становищем та ігноруванням інтересів громадян. Контроль з боку громадськості та незалежних інституцій є недостатньо ефективним. Вирішення цієї проблеми в Україні потребує комплексних зусиль щодо реформування системи підготовки державних службовців, забезпечення дієвого громадського контролю та формування атмосфери нетерпимості до порушень закону.

Запозичення позитивного досвіду США у сфері формування правової культури магістрів публічного управління та його адаптація до українських реалій може сприяти підвищенню рівня професійної підготовки майбутніх державних службовців, формуванню у них глибоких правових знань, етичних цінностей та практичних навичок, необхідних для ефективного виконання своїх обов'язків у відповідності до закону та на благо суспільства. Це, у свою чергу, матиме позитивний вплив на якість роботи органів державної влади, зміцнення верховенства права та підвищення довіри громадян до державних інституцій. (Корнута, Неугодніков, 2021)

Таким чином, правова культура магістрів публічного управління у США та Україні має як спільні, так і відмінні риси. Спільним є акцент на законність, етичність та захист прав людини, що забезпечує високий рівень професіоналізму та відповідальності державних службовців. Відмінності ж полягають у правових системах, підходах до навчання, регуляторних рамках та інституційних механізмах. Вивчення цих аспектів дозволяє краще розуміти, як можна покращити систему підготовки державних управлінців та підвищити ефективність державного управління в обох країнах.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Такими чином, ґрунтовне дослідження змісту правової культури магістрів публічного управління в США та Україні виявило суттєві відмінності у рівні правової культури та її складових між двома країнами. У США правова культура магістрів публічного управління характеризується високим рівнем знань законодавства, поважним ставленням до

верховенства права та усвідомленням важливості дотримання правових норм у професійній діяльності. Майбутні фахівці в США демонструють глибоке розуміння принципів правової держави, поділу влади та захисту прав і свобод громадян. Вони вважають неухильне дотримання законодавства та етичних норм невід'ємною складовою своєї професійної діяльності.

Натомість в Україні, на жаль, рівень правової культури магістрів державного управління залишається недостатнім. Спостерігаються прогалини у знанні законодавчої бази, низька мотивація до дотримання правових норм та формальне, поверхнєве ставлення до принципів верховенства права. Така ситуація може негативно позначатися на ефективності державного управління, якості надання адміністративних послуг та рівні довіри громадян до органів влади. Формальне ставлення до права та ігнорування його норм можуть сприяти поширенню корупційних практик та зловживанням службовим становищем.

Враховуючи виявлені недоліки у рівні правової культури магістрів публічного управління в Україні, можна сформулювати низку практичних рекомендацій для виправлення ситуації.

По-перше, необхідно вдосконалити навчальні програми підготовки магістрів державного управління, збільшивши обсяг дисциплін, пов'язаних із вивченням законодавства, принципів правової держави, захисту прав людини та механізмів протидії корупції. Це дозволить сформувати ґрунтовну теоретичну базу правових знань майбутніх державних службовців.

По-друге, доцільно запровадити обов'язкове проходження практики в органах державної влади та місцевого самоврядування для набуття практичних навичок застосування правових норм у реальній професійній діяльності та заохочувати магістрів державного управління до постійного самовдосконалення та підвищення кваліфікації у сфері правових знань.

Отже, у проведеному дослідженні з'ясовано, щот реалізація зазначених рекомендацій дозволить істотно підвищити рівень правової культури магістрів. Це, в свою чергу, матиме позитивний вплив на ефективність державного управління, забезпечення верховенства права, якість надання адміністративних послуг та захист прав і свобод громадян. Висока правова культура державних службовців є запорукою побудови дійсно правової та демократичної держави.

Здійснене дослідження не вичерпує усіх аспектів визначеної проблеми і потребує подальшого дослідження нових ефективних форм та підходів до формування правової культури магістрів державного управління в Україні, а також розробки та впровадження спеціалізованих курсів та програм для майбутніх державних службовців.

Список використаних джерел

- Бусел, В. Т. (Ред.). (2005). *Великий тлумачний словник сучасної української мови*. Київ; Ірпінь: Перун.
- Герасіна, Л. М., Данильян, О. Г. (2009). *Правосвідомість і правова культура як базові чинники державо-творчого процесу в Україні*: монографія. Харків: Право.
- Гетьман, А. П., Данильян О. Г. (2012). *Філософія правового виховання*: навч. посіб. Харків: Право.
- Євтушенко, О. Н. (2013). *Державне управління (Основи теорії державного управління)*. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили.
- Ковбасюк, Ю. В., Ващенко, К. О. (2012). *Державне управління* (Т. 1). Дніпропетровськ: НАДУ.
- Корнута, Л. М., Неугодніков, А. О. (2021). Окремі аспекти професійної підготовки публічних службовців: зарубіжний досвід Великобританії та США. *Прикарпатський юридичний вісник*, 5 (40), 113-118. DOI: <https://doi.org/10.32837/pyuv.v0i5.947>
- Кравчук, М. В. (2004). *Правова система США*. Київ: Нора-Друк.
- Радкевич, О. П. (2020). *Розвиток правової культури педагогічних працівників закладів професійної освіти: теорія і практика*: монографія. Київ: Майстер Книг.
- Чужикова, В. Г. (2009). *Методика викладання права*: навч. посіб. Київ: КНЕУ.

References

- Busel, V. T. (Ed.). (2005). *Velykyi tлумachnyi slovnyk suchasnoi ukrainsoi movy* [The great explanatory dictionary of modern Ukrainian language]. Kyiv; Irpin: Perun [in Ukrainian].
- Chuzhykova, V. H. (2009). *Metodyka vykladannia prava* [Methods of teaching law]. Kyiv: KNEU [in Ukrainian].
- Gerasina, L. M., & Danylyan, O. H. (2009). *Pravosvidomist i pravova kultura yak bazovi chynnyky derzhavotvorchoho protsesu v Ukraini* [Legal consciousness and legal culture as basic factors of state-building process in Ukraine]: monohrafiia. Kharkiv: Pravo [in Ukrainian].
- Hetman, A. P., & Danylyan, O. H. (2012). *Filosofia pravovoho vykhovannia* [Philosophy of legal education]. Kharkiv: Pravo [in Ukrainian].
- Kovbasiuk, Yu. V., & Vashchenko, K. O. (2012). *Derzhavne upravlinnia* [Public administration] (Vol. 1). Dnipropetrovsk: NADU [in Ukrainian].
- Kornuta, L. M., & Neuhodnykov, A. O. (2021). Okremi aspekty profesiinoi pidhotovky publichnykh sluzhbovtziv: zarubizhnyi dosvid Velykobrytanii ta SSHA [Some aspects of professional training of public servants: zarubizhnyi dosvid Velykobrytanii ta SSHA] [Some aspects of professional training of public servants: zarubizhnyi dosvid Velykobrytanii ta SSHA].

foreign experience of Great Britain and USA]. *Prykarpatskyi yurydychnyi visnyk [Precarpathian Legal Bulletin]*, 5 (40), 113-118. DOI: <https://doi.org/10.32837/pyuv.v0i5.947> [in Ukrainian].

Kravchuk, M. V. (2004). *Pravova systema SShA [The legal system of the USA]*. Kyiv: Nora-Druk [in Ukrainian].

Radkevych, O. P. (2020). *Rozvytok pravovoi kultury pedahohichnykh pratsivnykiv zakladiv profesiinoi osvity: teoriia i praktyka [Development of legal culture of vocational education teachers: theory and practice]*. Kyiv: Maister Knyh [in Ukrainian].

Yevtushenko, O. N. (2013). *Derzhavne upravlinnia (Osnovy teorii derzhavnoho upravlinnia) [Public administration (Fundamentals of public administration theory)]*. Mykolaiv: Vydavnytstvo ChNU im. Petra Mohyly [in Ukrainian].

PETRENKO L., ZAKHAROVA V.

Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University, Ukraine

CHARACTERISTICS OF THE CONTENT OF THE LEGAL CULTURE OF MASTERS OF PUBLIC ADMINISTRATION IN THE USA AND UKRAINE

Legal culture is an integral part of the general culture of society and plays an important role in shaping legal consciousness and legal norms. It encompasses a set of legal knowledge, values, attitudes and behavioral patterns that shape the perception of law as a social institution. It is important to note that legal culture is not limited to the field of jurisprudence alone. It influences various areas of knowledge and activity, including education, science and professional practice.

Master's degree holders in public administration play a crucial role in shaping and developing the legal culture of society. A comparative study of the legal culture of master's students in the USA and Ukraine allows for the identification of both common and distinct features, which are determined by historical development, national traditions and the specifics of the education systems in these countries.

The issue of legal training for future specialists has been explored in the scholarly works of many researchers. Numerous studies by domestic and foreign authors have been dedicated to the examination of legal culture. The theoretical foundations of legal culture are discussed in the works of I. Holovchenko, O. Danylyan, O. Petryshyn, V. Salnykov, and others. The formation of legal culture in higher education is addressed in the studies of N. Krestovska, O. Skakun, V. Fedorenko, and others. Certain aspects of the legal culture of master's students in the USA and Ukraine are examined in the works of J. Gardiner, R. Letovych, V. Andrushchenko, V. Bakhin, V. Komarov, and others.

There is still a lack of comprehensive comparative studies on the legal culture of public administration master's students in the USA and Ukraine, which underscores the relevance of this research.

The research aims to explore the pedagogical conditions that shaped the legal culture of masters of public administration in the USA and Ukraine, while identifying their similarities and differences.

An in-depth study of the legal culture of masters of public administration in the USA and Ukraine has revealed significant differences in the level of legal culture and its components between the two countries.

In the USA the legal culture of masters of public administration is characterized by a high level of legal knowledge, respect for the rule of law, and an awareness of the importance of adhering to legal norms in professional activities. Future specialists in the USA demonstrate a deep understanding of the principles of a legal state, separation of powers, and the protection of citizens rights and freedoms. They consider strict compliance with legislation and ethical standards to be an integral part of their professional responsibilities.

Ukraine unfortunately still lags in the level of legal culture among masters of public administration. There are gaps in knowledge of the legal framework, low motivation to comply with legal norms, and a formal, superficial attitude toward the principles of the rule of law. This situation can negatively affect the efficiency of public administration, the quality of administrative services, and citizens trust in government institutions. A dismissive attitude toward the law and disregard for its norms may contribute to the spread of corruption and abuse of power.

This research has demonstrated that implementing these recommendations would significantly raise the level of legal culture among masters of public administration. This, in turn, would positively impact the efficiency of public administration, the enforcement of the rule of law, the quality of administrative services, and the protection of citizens' rights and freedoms. A high legal culture among civil servants is essential for building a truly democratic and law-governed state.

Key words: legal education, legal culture, legal upbringing, legal awareness, public administration, master's in public administration

Стаття надійшла до редакції 30.03.2025 р.